

ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา เจตคติต่อวิชาชีพพยาบาลกับความพร้อม
ในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต

Relations between academic achievement and attitude towards nursing profession and
readiness of nearly graduate nurses to take professional roles.*

สิริมาศ ปิยะวัฒนพงศ์ วทม.(การพยาบาลผู้ใหญ่)**

Sirimart Piyawattanapong M.S.(Adult nursing)

มยุรี ลีทองอิน วทม.(การพยาบาลผู้ใหญ่)**

Mayuree Leethong-in M.S.(Adult nursing)

อภิชญา สมหาญ(ศศ.บ)***

Apichaya Somharm

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา เจตคติต่อวิชาชีพพยาบาลกับความพร้อมในการปฏิบัติงาน และศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพร้อมในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้สำเร็จการศึกษาจากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่นปีการศึกษา 2541 ซึ่งมีระยะเวลาในการศึกษา 4 ปี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่แบบวัดเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาลและแบบสอบถามความพร้อมในการปฏิบัติงานของ

ผู้สำเร็จการศึกษา ซึ่งมีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.87 และ 0.95

ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาส่วนใหญ่ อยู่ในระดับค่อนข้างดี ร้อยละ 57 เจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี ร้อยละ 84 และมีความพร้อมในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 74 โดยมีความพร้อมทางด้านมนุษยสัมพันธ์ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 59 ส่วนเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาลมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพร้อมในการปฏิบัติงาน ($p < 0.05$) และสามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 3.48 ($p < 0.05$) ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับความพร้อมในการปฏิบัติงาน

คำสำคัญ : ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา, พยาบาล-ทัศนคติ, วิชาชีพพยาบาล

* ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจาก ทุนนักวิจัย

รุ่นใหม่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

** อาจารย์ประจำภาควิชาพื้นฐานการพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

*** นักวิชาการหน่วยกิจการการศึกษา

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Abstract

This research is aimed to examine the relations between academic achievement and attitude and readiness to enter into the career of nursing profession. It is also determined factors associated with the readiness. This study recruited nearly graduates in the academic year 1995, who have completed a 4-year training at the Faculty of Nursing, Khon Kaen University, and fulfill all academic requirements of the program. Data collection was carried out using questionnaires about attitude towards the nursing profession and academic achievement. The reliability of questionnaires were 0.87 and 0.95.

It was found that their academic achievement was considerably good (57 per cent) and nearly the same account for good attitude towards the nursing profession (84 per cent). Most of them (74 per cent) reported ready and well prepared to enter the career. Among many, interpersonal relationship was ranked first (59 per cent). Attitude was found positively associated with the readiness of the nearly graduates ($p < 0.05$). This variable alone can explain the variance of the readiness of 3.48 per cent ($p < 0.05$).

Key Words : Academic achievement, Nurses-Attitude, Nursing profession

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้ดำเนินการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (2538) ขึ้นในปี พ.ศ. 2538 ซึ่งเป็นหลักสูตรที่ได้พัฒนาโดยใช้กรอบแนวคิดทางการพยาบาลมาสอดคล้องไปในการจัดการศึกษาร่วมกับนโยบายพัฒนาสาธารณสุขของชาติ ที่เน้นการดูแลตนเองด้านสุขภาพ (คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2538) ทำให้หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (2538) มีการปรับปรุงด้านการจัดการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ โดยเรียนภาคทฤษฎีสิ้นสุดก่อนการขึ้นฝึกปฏิบัติงานและเน้นการพยาบาลตามระยะพัฒนาการจากเด็ก ผู้ใหญ่ ผู้สูงอายุ สตรีวัยเจริญพันธุ์และครอบครัว และชุมชน ตั้งแต่ภาวะสุขภาพปกติจนกระทั่งมีภาวะสุขภาพเปราะบาง ร่วมกับการใช้กระบวนการพยาบาลในการปฏิบัติการพยาบาล ทั้งนี้เพื่อหล่อหลอมให้ผู้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (2538) มีความพร้อมในการปฏิบัติงานในบทบาทของพยาบาลวิชาชีพ เพื่อตอบสนองความต้องการด้านการบริการสุขภาพในงานสาธารณสุขมูลฐานและพัฒนาศักยภาพของประชาชนให้มีความสามารถในการดูแลสุขภาพของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

จากการดำเนินการหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (2538) ตลอด 4 ปีที่ผ่านมาผลการประเมินการจัดการเรียนการสอนภาคปฏิบัติร่วมกับการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นจากการสนทนากลุ่มของคณะผู้วิจัยกับนักศึกษา รุ่นแรกของหลักสูตรจำนวน 30 คน พบว่า นักศึกษามีความไม่มั่นใจใน

ทักษะและความสามารถในการปฏิบัติงานของตนเอง เมื่อสำเร็จการศึกษา ด้วยเหตุที่จำนวนชั่วโมงในการฝึกปฏิบัติงานลดลง 493 ชั่วโมง เมื่อเปรียบเทียบกับชั่วโมงฝึกปฏิบัติงานในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตก่อนปี พ.ศ. 2538 (คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2537, คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2538) ถึงแม้ว่าการจัดการเรียนการสอนในวิชาภาคปฏิบัติจะมีการระบุประสบการณ์ที่นักศึกษาต้องปฏิบัติตามสายการพยาบาลต่างๆ หรือมีการสอนบนคลินิกมาแล้วก็ตาม จากความเห็นดังกล่าว นักศึกษาจึงได้จัดโครงการเพิ่มพูนทักษะในการฝึกปฏิบัติงานภาคฤดูร้อนขึ้นในชั้นปีที่ 2 และ 3 เพื่อเพิ่มทักษะของตนเองในการดูแลผู้รับบริการที่มีความซับซ้อน และเมื่อประเมินผลโครงการพบว่า มีนักศึกษาเข้าร่วมจาก 20 คน เพิ่มขึ้นเป็น 100 คน ในปีต่อมา ซึ่งนับว่าเป็นปรากฏการณ์ที่สำคัญในด้านการจัดการเรียนการสอน และก่อให้เกิดคำถามขึ้นว่าการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรที่กำหนดนั้นทำให้นักศึกษามีความมั่นใจหรือความพร้อมในทักษะการปฏิบัติงานในบทบาทพยาบาลวิชาชีพภายหลังสำเร็จการศึกษาในระดับใด

ในขณะเดียวกัน การศึกษาของวิชาชีพพยาบาล นอกจากจะเน้นการเพิ่มพูนทักษะการปฏิบัติเชิงวิชาชีพแล้ว สิ่งสำคัญที่สุดที่ควรคำนึงคือการเพิ่มพูนความรู้ และการพัฒนาเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพให้เกิดขึ้นไปพร้อมๆ กัน ดังจะเห็นได้จากปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต พ.ศ. 2538 ที่ระบุไว้ว่า พยาบาล วิชาชีพจะต้องเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบในวิชาชีพในการให้

บริการที่มีคุณภาพ โดยการศึกษาพยาบาล มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีการพัฒนาในด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติ การพยาบาล (คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2538) เพราะการมีความรู้หรือผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาดี ร่วมกับการที่มีเจตคติที่ดี จะช่วยให้สามารถใช้ความรู้และทักษะต่างๆ ที่ได้รับ การฝึกฝนอบรมมาได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ (พิมพ์พรรณ ศิลปสุวรรณ, 2524 ; สำลี สาสิกุล, 2534 ; Allport อ้างถึงใน Baron and Byrne, 1987) ดังนั้นการเตรียมพร้อมเพื่อเป็นพยาบาลที่มีคุณภาพ จะต้องได้รับการเตรียมทั้งในด้านความรู้ เจตคติ และทักษะในคลินิกพร้อมด้วย เพื่อที่จะช่วยให้การปฏิบัติการพยาบาลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

จากแนวคิดและเหตุผลดังกล่าว คณะผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาว่าผู้สำเร็จการศึกษามีเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล ความพร้อมในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับใด ตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อวิชาชีพ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา และความพร้อมในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (2538) รุ่นแรกว่ามีความสัมพันธ์กันหรือไม่ ทั้งนี้ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาคาดว่าจะนำไปใช้เป็นแนวทางในการปรับหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน ให้เกิดผลดียิ่งขึ้น เพื่อให้ได้บัณฑิตที่สามารถปฏิบัติการพยาบาลให้ได้มาตรฐานตามบทบัญญัติของวิชาชีพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับของเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล และความพร้อมในการปฏิบัติงานของ

ผู้สำเร็จการศึกษา

2. เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่าง

2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษากับ

ความพร้อมในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา

2.2 เจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล

กับความพร้อมในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา

3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความ

พร้อมในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา

4. เพื่อศึกษาข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะ

การจัดการเรียนการสอน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา เจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล กับความพร้อมในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 4 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่นที่เข้าศึกษาในปีการศึกษา 2538 และมีระยะเวลาการศึกษา 8 ภาคการศึกษาปกติ และ 1 ภาคการศึกษาฤดูร้อน จำนวนหน่วยกิตไม่ต่ำกว่า 138 หน่วยกิต พร้อมทั้งผลการเรียนผ่านทุกวิชา ซึ่งมีจำนวน 230 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1. แบบวัดเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล ของ วาสนา แก้วหล้า (2538) ที่ได้ใช้แบบวัดเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาลของ ยุพิน กลิ่นขจร เป็นผู้สร้างไว้โดยใช้แนวคิดของ ไอเซนและ พิซไบน์ ซึ่งเป็นแบบวัดชนิดมาตราส่วนประมาณค่าห้าระดับ และได้ผ่านการหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าเท่ากับ 0.87

2. แบบสอบถามความพร้อมในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ประกอบด้วย 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปและผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความพร้อมในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 134 ข้อ แบ่งออกเป็น 4 ด้านคือ 1) ความพร้อมทางด้านการปฏิบัติการพยาบาลจำนวน 114 ข้อ 2) ความพร้อมทางด้านวิชาการและการวิจัยจำนวน 5 ข้อ 3) ความพร้อมทางด้านการเป็นผู้นำ จำนวน 10 ข้อ และ 4) ความพร้อมทางด้านมนุษยสัมพันธ์ จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรและอื่น ๆ

ซึ่งแบบสอบถามได้ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ 6 ท่าน และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามตอนที่ 2 โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคได้ค่าเท่ากับ 0.95

การเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะผู้วิจัยได้ชี้แจงฝ่ายกิจการนักศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์ ถึงรายละเอียดเกี่ยวกับการวิจัย และขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจาก นักศึกษาในวันปัจฉิมนิเทศ โดยได้รับแบบสอบถาม ที่สมบูรณ์ทั้งหมด 163 ชุด คิดเป็นร้อยละ 70.86 ของประชากรทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลทั่วไป ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ระดับเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาลและระดับ ความพร้อมในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา วิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละและแจกแจงความถี่
2. ระดับความพร้อมในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาที่จำแนกเป็นรายด้าน วิเคราะห์ โดยการหาร้อยละ การแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ยและ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา เจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล กับความพร้อมในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา วิเคราะห์โดยใช้ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

4. หาปัจจัยที่สามารถทำนายความพร้อม ในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา โดยการ วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้สำเร็จการศึกษา ผล การวิจัยพบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาเข้าศึกษาคณะ พยาบาลศาสตร์โดยวิธีรับตรง ร้อยละ 58.30 มี ผู้เลือกสอบเข้าคณะพยาบาลศาสตร์เป็นอันดับที่ 3 มากที่สุด ร้อยละ 20.90 ส่วนอันดับ 1 มีเพียง ร้อยละ 6.70 และเหตุผลที่เลือกเรียนวิชาชีพ พยาบาลนี้ เพราะมีความสนใจและชอบวิชาชีพ พยาบาลมากที่สุดร้อยละ 32.50 รองลงมาคือ บิดา มารดา หรือผู้ปกครองอยากให้เรียน ร้อยละ 23.90 และกลุ่มตัวอย่างได้เข้าร่วมโครงการเพิ่มพูนทักษะ การปฏิบัติงานในภาคฤดูร้อน ถึงร้อยละ 47.20
2. ระดับเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล และ ความพร้อมในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ระดับเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล อยู่ในระดับดี มากที่สุดร้อยละ 84.00 และระดับ ความพร้อมในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก มาก ที่สุดร้อยละ 73.60 (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษา จำแนกตามระดับเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล
ระดับความพร้อมในการปฏิบัติงาน(n=163)

ตัวแปรที่ศึกษา	ระดับความสามารถ/ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ
ระดับเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล	ดีมาก	4	2.50
	ดี	137	84.00
	ปานกลาง	22	13.50
ระดับความพร้อมในการปฏิบัติงาน	มากที่สุด	30	18.40
	มาก	120	73.60
	ปานกลาง	13	8.00

เมื่อพิจารณาความพร้อมในการปฏิบัติงาน จำแนกเป็นรายด้านพบว่า ด้านการปฏิบัติการพยาบาล ด้านวิชาการและการวิจัย ด้านการเป็นผู้นำ ส่วนใหญ่มีความพร้อมอยู่ในระดับมากคือร้อยละ 74.80, 54.60 และ 68.10 ตามลำดับ แต่ด้านมนุษยสัมพันธ์ส่วนใหญ่มีความพร้อมในระดับมากที่สุดร้อยละ 58.90 (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษา จำแนกตามระดับความพร้อมในการปฏิบัติเป็นรายด้าน (n=163)

ความพร้อมในการปฏิบัติงาน	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		รวม
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
ด้านการปฏิบัติงาน	29	17.80	122	74.80	12	7.40	-	-	163
ด้านวิชาการและการวิจัย	28	17.20	89	54.60	45	27.60	1	0.60	163
ด้านการเป็นผู้นำ	37	22.70	111	68.10	14	8.60	1	0.60	163
ด้านมนุษยสัมพันธ์	96	58.90	63	38.70	3	1.80	1	0.60	163

เฉพาะด้านความพร้อมในการปฏิบัติการพยาบาล เมื่อจำแนกเป็นรายข้อตามประสบการณ์ที่ปฏิบัติโดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์พบว่า มีความพร้อมในระดับ

มากที่สุด 12 ข้อ (ตารางที่ 3) ความพร้อมในระดับมาก 144 ข้อ และความพร้อมในระดับปานกลาง 8 ข้อ (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพร้อมในการปฏิบัติกิจกรรมที่อยู่ในระดับมากที่สุด 12 อันดับ

ความพร้อมในการปฏิบัติกิจกรรม	\bar{X}	SD
1. วัดและบันทึกสัญญาณชีพในผู้ใหญ่ได้	4.79	0.45
2. ดูแลสุขวิทยาส่วนบุคคลในผู้ใหญ่ได้	4.73	0.49
3. ตรวจหาน้ำตาลในเลือดจากปลายนิ้วได้	4.71	0.52
4. ให้ยารับประทาน และยาทาภายนอกในผู้ใหญ่ได้	4.69	0.48
5. ให้สารอาหาร/น้ำ ทางสายยางได้	4.69	0.54
6. คัดเคเนกำหนดคลอด และคำนวณอายุครรภ์ได้	4.65	0.51
7. ให้ยาโดยการฉีดยาเข้ากล้ามเนื้อในผู้ใหญ่ได้	4.64	0.49
8. ตูดเสมหะจากท่อทางเดินหายใจได้	4.62	0.52
9. สร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อผู้รับบริการ ญาติผู้รับบริการและผู้ร่วมงาน	4.61	0.55
10. ตรวจเต้านมและสอนสาธิตการนวดเต้านม หัวนมได้	4.61	0.57
11. ให้ยาโดยการฉีดยาเข้าทางหลอดเลือดดำในผู้ใหญ่ได้	4.61	0.57
12. จัดท่าและเคลื่อนย้ายได้	4.60	0.54

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพร้อมในการปฏิบัติกิจกรรมที่อยู่ในระดับปานกลาง 8 อันดับ

ความพร้อมในการปฏิบัติกิจกรรม	\bar{X}	SD
1. ดูแลเด็กที่ได้รับการช่วยฟื้นคืนชีพได้	2.93	0.92
2. ช่วยฟื้นคืนชีพในผู้ใหญ่ได้	3.08	1.00
3. ช่วยใส่ ตรวจ ถอดห่วงอนามัยได้	3.19	0.92
4. สอนล้างกระเพาะปัสสาวะได้	3.27	1.12
5. ดูแลเด็กที่ได้รับการตรวจพิเศษต่าง ๆ : เจาะหลัง, เจาะไขกระดูก ฯลฯ ได้	3.36	0.88
6. ดูแลผู้รับบริการที่มีบาดแผลไฟไหม้ น้ำร้อนลวกได้	3.41	0.94
7. ดูแลผู้รับบริการที่ได้รับการขจัดของเสียออกจากช่องท้องได้	3.47	0.88
8. ดูแลผู้รับบริการที่ได้รับการวัดค่าความดันของหลอดเลือดดำส่วนกลางได้	3.57	0.96

3. ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา เจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล กับความพร้อมในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า เจตคติต่อวิชาชีพพยาบาลมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพร้อมใน

การปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับความพร้อมในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษากับความพร้อมในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	p-value
เจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล	0.1866	0.017 *
ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา	0.0290	0.714

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4. การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ในการเลือกตัวแปรที่สามารถทำนายความพร้อมในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา

ผลการวิจัยพบว่าเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาลเพียงตัวแปรเดียวที่สามารถทำนายความพร้อมในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาได้ร้อยละ 3.48

($R^2 = 0.0348$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (ตารางที่ 6) โดยสามารถสร้างสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

ความพร้อมในการปฏิบัติงาน
= 453.7973 + 0.2057 เจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ในการเลือกตัวแปรทำนายความพร้อมในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา

ตัวแปร	B	beta	R	R^2	t	p-value
เจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล	0.2057	0.1865	0.1866	0.0348	2.410	0.017 *
ค่าคงที่	= 453.7973					
F	= 5.8079					

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5. ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

5.1 การจัดการเรียนการสอนภาคทฤษฎี

ผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะด้านการจัดการเรียนการสอนภาคทฤษฎีซึ่งรวมทั้ง วิธีการสอน สื่อการสอน และการประเมินผลมากที่สุด ร้อยละ 36.78 รองลงมาคือด้านเนื้อหาร้อยละ 33.12 ด้านเอกสารประกอบการสอน ร้อยละ 17.19 โดยสรุปสาระได้ดังนี้

เนื้อหาของการสอนมีจำนวนมากแต่ชั่วโมงเรียนในแต่ละวิชามีน้อย ควรเน้นเฉพาะเนื้อหาที่สำคัญที่สามารถนำไปใช้ในการเรียนภาคปฏิบัติ หรือขยายวิชาออกไปเรียนในภาคการศึกษาฤดูร้อน เพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหากับเวลาที่เรียน รวมทั้งควรมีการเพิ่มเนื้อหาที่เน้นเกี่ยวกับแผนการพยาบาลของผู้ป่วยแต่ละโรค การรักษาพยาบาลโรคเบื้องต้น เป็นต้น ด้านเอกสารประกอบการสอนเสนอแนะให้มีการจัดทำเป็นรูปเล่มและให้แล้วเสร็จก่อนการเรียนการสอนเพื่อผู้เรียนได้เตรียมตัวศึกษาก่อนเข้าเรียนและสะดวกต่อการค้นคว้า ส่วนด้านวิธีการจัดการเรียนการสอนเห็นว่า ควรกระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนมากขึ้น โดยให้ร่วมแสดงความคิดเห็นหรือร่วมอภิปรายในขณะสอน หรือกระตุ้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองโดยอาจให้ทำรายงานหรือมอบหมายงานให้ทำมากขึ้น ควรมีการยกตัวอย่างกรณีศึกษาทุกเรื่องที่เรียน เพื่อส่งเสริมการค้นคว้าและเป็นแนวทางในการให้การพยาบาล และควรมีการไปศึกษาดูงาน

ประกอบการเรียนการสอน เช่น การดูงานด้านจิตเวช ด้านนิติศาสตร์ เพื่อทำให้เกิดความเข้าใจและเห็นภาพชัดเจน

ในด้านสื่อการสอน ควรมีสื่อที่น่าสนใจน่าศึกษาเช่น สไลด์หรือวีดิทัศน์ประกอบการบรรยาย เพื่อให้เข้าใจบทเรียนง่าย จดจำได้ดี ดึงดูดความสนใจในเนื้อหาที่เรียน ส่วนด้านการประเมินผลนั้นมีความเห็นว่า ควรมีการจัดการทดสอบก่อนและหลังเรียน หรือทดสอบเนื้อหาเป็นระยะๆ เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ทบทวนทฤษฎีอยู่ตลอดเวลาเกิดความกระตือรือร้นอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งการออกข้อสอบเสนอแนะให้มีการออกข้อสอบแบบอัตนัยร่วมกับแบบปรนัย

5.2 การจัดการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ

ผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะว่า มีความเหมาะสมร้อยละ 4.90 แต่ร้อยละ 60.73 เห็นว่าควรเพิ่มระยะเวลาในการฝึกภาคปฏิบัติ โดยจัดเพิ่มขึ้นในช่วงภาคการศึกษาฤดูร้อนและจัดให้เป็นวิชาบังคับ ส่วนข้อเสนอแนะอื่นๆ ร้อยละ 23.31 พบว่า ควรปรับอัตราส่วนของจำนวนนักศึกษาต่อกลุ่มต่อหอผู้ป่วยให้มีจำนวนลดลง และมีการขยายสถานที่ฝึกปฏิบัติงานไปตามโรงพยาบาลชุมชน และโรงพยาบาลจังหวัด ควรจัดให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติในหอผู้ป่วยที่หลากหลายและให้ครอบคลุมทุกแผนก ควรเพิ่มระยะเวลาการฝึกปฏิบัติที่สถานีนอนามัย รวมทั้งควรจัดให้ชั้นปีที่ 2 และปีที่ 3 ฝึกขึ้นปฏิบัติงานในเวรบาย - ดึก เพื่อจะได้สามารถปรับตัวได้ดีขึ้นเมื่อฝึกในชั้นปีที่ 4 และในชั้นปีที่ 4 ควรเน้นฝึกปฏิบัติเฉพาะในโรงพยาบาลอย่างเดียวเพื่อให้เกิดความต่อเนื่อง และท้ายสุดควร

จัดให้ฝึกปฏิบัติภายหลังจากสิ้นสุดการเรียนภาค
ทฤษฎีในระยะเวลาที่ใกล้เคียงกัน ไม่ควรจัดให้ห่าง
จากภาคปฏิบัติเกิน 1 ภาคการศึกษา

5.3 กิจกรรมเสริมหลักสูตร

ผู้สำเร็จการศึกษาที่มีความคิดเห็นว่ามี
ความเหมาะสมดีแล้วร้อยละ 11.04 ส่วนอีก
ร้อยละ 64.41 มีข้อเสนอแนะโดยเรียงตามลำดับ
จากมากไปน้อย ดังนี้ ควรมีการจัดประสบการณ์
เสริมทักษะการฝึกปฏิบัติการพยาบาลในช่วงภาคฤดู
ร้อน การจัดไปทัศนศึกษานอกสถานที่ การศึกษา
ดูงานในสถานบริการพยาบาลต่างๆ การจัดเสริม
ประสบการณ์เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ การมีกิจกรรม
ร่วมกันระหว่างนักศึกษาในชั้นปีเดียวกันเพื่อเพิ่ม
ความสัมพันธ์และความสนิทสนม การจัดประชุมทาง
วิชาการหรือการให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในการ
การประชุมทางวิชาการ การมีกิจกรรมกระชับความ
สัมพันธ์กับสถาบันอื่น การจัดหน่วยเคลื่อนที่เพื่อให้
บริการกับชุมชน การทำกิจกรรมร่วมกับคณะอื่นใน
สาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพเช่น การออกหน่วยแพทย์
เคลื่อนที่บริการชุมชนและการออกค่าย เป็นต้น

อภิปรายผลการวิจัย

1. ระดับเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาลและ
ระดับความพร้อมในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการ
ศึกษา

จากผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมี
เจตคติต่อวิชาชีพพยาบาลอยู่ในระดับดี ทั้งนี้เนื่องมา
จากผู้เรียนเมื่อเข้ามาศึกษาจะได้รับสิ่งเร้าทั้งด้านกา
รศึกษาและด้านบริการพยาบาลที่มีผลทำให้เจตคติต่อ
วิชาชีพพยาบาลเปลี่ยนแปลงไป กล่าวคือด้านการ

ศึกษามีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ทั้งในและ
นอกห้องเรียน ในสถานบริการ ซึ่งปรากฏในลักษณะ
ของปฏิริยาสัมพันธ์ระหว่าง ครู - นักเรียน การ
มอบหมายงาน วิธีการสอน รวมทั้งท่าทีและการ
แสดงออกของครู ทำให้ผู้เรียนได้รับรู้ เรียนรู้ทั้ง
โดยตรงและโดยอ้อม ถึงพฤติกรรมและผลลัพธ์ที่
เกิดจากการกระทำ ร่วมกับด้านบริการพยาบาลที่
ผู้เรียนได้เรียนรู้ถึงพฤติกรรมของผู้ประกอบวิชาชีพ
การพยาบาลทุกคน ตลอดจนสิ่งแวดล้อมในสถาน
บริการและในชุมชน สิ่งเร้าเหล่านี้ช่วยเสริมสร้าง
เจตคติที่ดีหรือเป็นไปในทางบวกได้ (พวงรัตน์
บุญญานุรักษ์, 2530) ดังที่ Allport (อ้างถึงใน
พัฒน์วดี เสรินทวัฒน์ และจริยาวัตร คมพยัคฆ์,
2531) กล่าวว่า การเรียนมีส่วนช่วยสร้างเสริมทัศน
คติได้มาก เพราะทัศนคติได้มาจากประสบการณ์
ต่างๆ และเมื่อสถานการณ์นั้นๆ ได้รับความสำเร็จ
ทัศนคติจะค่อยๆ ก่อตัวขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการ
ศึกษาของ ยูพิน กลิ่นขจร (2530) และเพ็ญศรี
ขุนใช้ และคณะ (2533) ที่พบว่า ทัศนคติต่อวิชาชีพ
พยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 จะมีค่า
คะแนนเฉลี่ยสูง อยู่ในระดับเหมาะสมดีมากในเรื่อง
ของความภาคภูมิใจที่จะบอกผู้อื่นว่าเป็นพยาบาล
และเห็นว่าวิชาชีพพยาบาล เป็นวิชาชีพที่มีความ
จำเป็นและมีคุณค่าต่อสังคม ด้วยเหตุผลดังกล่าว
จึงทำให้ ผู้สำเร็จการศึกษามีเจตคติต่อวิชาชีพ
พยาบาลอยู่ในระดับดี

ส่วนระดับความพร้อมในการปฏิบัติงาน
ของผู้สำเร็จการศึกษา จากผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัว
อย่างมีความพร้อมในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก
 ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลในวันปัจฉิม

นิเทศ ซึ่งเป็นวันสุดท้ายภายหลังสิ้นสุดการฝึกปฏิบัติงานในบทบาทพยาบาลวิชาชีพติดต่อกันเป็นเวลา 7 สัปดาห์ ในวิชาปฏิบัติการพยาบาลรวบรวม ทำให้ นักศึกษามีความมั่นใจว่าตนเองมีความสามารถ มีความพร้อมในการทำกิจกรรมต่างๆ ได้เป็นอย่างดี ดังจะเห็นได้จากผลการเรียนของวิชานี้ซึ่งได้จากการ ประเมินผลการทำงานของหัวหน้าหอผู้ป่วยและ พยาบาลวิชาชีพประจำหอผู้ป่วยที่ดูแลนักศึกษาพบว่า มีเกรดดีเยี่ยมถึงร้อยละ 80.86 จึงนับได้ว่าเป็น ผลการเรียนระดับที่น่าพอใจ ที่อาจเป็นข้อสนับสนุน หนึ่งที่ว่าผู้สำเร็จการศึกษามีความพร้อมระดับมากใน การปฏิบัติงานในบทบาทของพยาบาลวิชาชีพ และ ข้อสนับสนุนมีความชัดเจนมากขึ้นเมื่อพิจารณา รายด้านจะพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพร้อมในการ ปฏิบัติงานด้านการปฏิบัติการพยาบาล ด้านวิชาการ และการวิจัย และด้านการเป็นผู้นำอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะความพร้อมในการปฏิบัติงานด้านมนุษยสัมพันธ์อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องมาจาก ลักษณะงานของพยาบาล ต้องมีการสร้างสัมพันธ ภาพที่ดีกับผู้ป่วยบริการ และญาติ ตลอดจนมีการ ประสานงานกับบุคลากรในทีมสุขภาพ ทำให้นักศึกษาได้รับการปลูกฝังความสามารถในด้านนี้ เรื่อยมาตั้งแต่การฝึกปฏิบัติงานในชั้นปีที่ 2 จนถึง ชั้นปีที่ 4 เป็นผลให้ผู้สำเร็จการศึกษามีความพร้อม ในการปฏิบัติงานด้านมนุษยสัมพันธ์มากที่สุด ซึ่ง สอดคล้องกับการศึกษาของ อัจฉรา เดชขุน (2535) ที่พบว่า บัณฑิตพยาบาลมีความสามารถในการปฏิบัติงานด้านมนุษยสัมพันธ์ดีที่สุด แต่เมื่อพิจารณาความ พร้อมในการปฏิบัติการพยาบาลรายข้อพบว่า มี 8 ข้อ อยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจาก

กิจกรรมการพยาบาลดังกล่าวเป็นกิจกรรมที่ไม่ได้ กำหนดให้นักศึกษาทุกคนต้องปฏิบัติ นักศึกษาอาจ มีประสบการณ์เพียงสังเกต หรือบางรายมีโอกาสได้ ปฏิบัติอย่างน้อย 1 ครั้ง ทำให้ความมั่นใจในการ ปฏิบัติกิจกรรมพยาบาลนั้นๆ ลดลง ส่วนกิจกรรม การพยาบาลที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างมีความพร้อมใน ระดับมากที่สุด 12 ข้อนั้น พบว่า เป็นกิจกรรม พยาบาลที่ได้รับการฝึกปฏิบัติบ่อยๆ ในทุกสายการ พยาบาลหรือเป็นกิจกรรมพยาบาลที่ไม่มีความซับซ้อนมาก จึงทำให้มีความมั่นใจ และความพร้อมใน ระดับมากที่สุด

2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความพร้อม ในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา

2.1 ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษากับความพร้อมในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา

จากผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับความพร้อมในการ ปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติ ทั้งนี้เนื่องมาจากเมื่อนำข้อมูลความพร้อม ในการปฏิบัติงานมาจำแนกตามระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาจะพบว่า กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ในระดับดีเยี่ยม ระดับดี ระดับค่อนข้างดี และระดับ พอใช้ มีค่าคะแนนเฉลี่ยของความพร้อมในการ ปฏิบัติงาน ดังนี้ 570.80, 558.12, 557.81 และ 556.48 ตามลำดับ ซึ่งเป็นค่าที่ค่อนข้างใกล้เคียง กันและจัดอยู่ในระดับที่มีความพร้อมมาก นั้นย่อม แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างมีความพร้อมในการ ปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจอธิบายได้ว่า การ ฝึกทักษะทางการพยาบาลต่างๆ ในหลักสูตรได้จัดให้

นักศึกษาได้รับประสบการณ์ที่ใกล้เคียงกัน ประกอบกับวิชาปฏิบัติการพยาบาลรวบรวม ซึ่งเป็นวิชาสุดท้ายของหลักสูตรที่นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติงานในบทบาทพยาบาลวิชาชีพต่อเนื่องกันเป็นเวลา 7 สัปดาห์ จึงทำให้นักศึกษามีความมั่นใจและมีความพร้อมในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกัน และการที่ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับความพร้อมในการปฏิบัติงาน อาจจะเป็นเนื่องจากมีตัวแปรอื่นอีกที่มีผลต่อความพร้อมในการปฏิบัติงาน ดังที่ปรางค์ทิพย์ อุจะรัตน์ และคณะ (2539) กล่าวว่า ความพร้อม หมายถึง สิ่งที่จะต้องเตรียมให้เกิดขึ้นในบุคคลเพื่อให้เกิดความมั่นใจ และสามารถปฏิบัติกิจกรรมใด ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งไม่เพียงแต่ความพร้อมทางด้านสมองเท่านั้น แต่ยังประกอบด้วยความพร้อมทางด้านร่างกาย อารมณ์ ความรู้สึก ความพึงพอใจในการปฏิบัติกิจกรรมนั้น ๆ ด้วย ซึ่งสิ่งเหล่านี้อาจไม่สามารถวัดได้ด้วยผลการเรียนเท่านั้น

2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาลกับความพร้อมในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา

จากผลการวิจัยพบว่า เจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพร้อมในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา เนื่องจากความรู้สึกและความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับจากประสบการณ์การฝึกปฏิบัติงานในสายการพยาบาลต่าง ๆ เป็นระยะเวลา 3 ปี ทำให้ได้เรียนรู้รับรู้ถึงบทบาทของพยาบาลวิชาชีพทั้งในแง่ของการดูแลผู้รับบริการ และผลลัพธ์ที่ได้จากการพยาบาล ส่งผลให้มีความพึงพอใจในการทำงาน มีความรักและชอบในวิชาชีพนี้ ซึ่งสิ่งที่เกิดขึ้นส่งผลให้ตนเอง

มีความพร้อมที่จะเรียนรู้และปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เช่นเดียวกับผลการศึกษาของ ปรางค์ทิพย์ อุจะรัตน์ และคณะ (2539) และ อารีวรรณ กลั่นกลิ่น และคณะ (2536-2537) ที่พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความพร้อมในการปฏิบัติงานในฐานะพยาบาลวิชาชีพของผู้สำเร็จการศึกษา คือ ความรู้สึกที่มีต่อวิชาชีพการพยาบาล ซึ่งความรู้สึกและความพึงพอใจของพยาบาลวิชาชีพ มีส่วนสำคัญต่อการปฏิบัติงานในลักษณะของวิชาชีพพยาบาล ดังคำกล่าวที่ว่าผู้ที่มีความรักและศรัทธาต่อสิ่งใดย่อมจะปฏิบัติต่อสิ่งนั้นด้วยความรัก ความพึงพอใจ และความตั้งใจจริง เขาจะมีความสุขที่ได้กระทำในสิ่งนั้น ผู้พันธ้อยู่กับสิ่งนั้น จนสามารถสร้างสรรค์สิ่งนั้นให้เป็นผลงานออกมาได้อย่างดีเยี่ยม (พวงรัตน์ บุญญานุรักษ์, 2538)

3. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพร้อมในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า เจตคติต่อวิชาชีพพยาบาลสามารถทำนายความพร้อมในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาได้ร้อยละ 3.48 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาลเป็นตัวแปรที่มีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อความพร้อมในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา ที่ทางสถาบันการศึกษาพึงตระหนักและส่งเสริมให้เกิดขึ้นในตัวนักศึกษาทุกคน อันจะส่งผลให้ได้บัณฑิตที่มีคุณภาพ ดังรายงานการวิจัยของกองงานวิทยาลัยพยาบาล (2530) กล่าวว่า การผลิตพยาบาลเพื่อสามารถสนองความต้องการบริการด้านสุขภาพได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพนั้น นอกจาก

สถาบันการศึกษาต่าง ๆ จะต้องปลูกฝังความรู้ในด้านวิชาการที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพพยาบาลแล้ว ควรจะให้ความสำคัญและเห็นความจำเป็นของการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพพยาบาลด้วย ทั้งนี้เนื่องจากการที่พยาบาลมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ จะช่วยให้สามารถใช้ความรู้และทักษะต่าง ๆ ที่ได้รับการฝึกฝนอบรมมาได้อย่างเหมาะสม

ข้อเสนอแนะ

1. ควรจัดให้มีการส่งเสริมเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาลให้เกิดขึ้นในตัวนักศึกษาตลอดระยะเวลาของการศึกษา โดยสอดแทรกในการเรียนการสอนภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติ และกิจกรรมเสริมหลักสูตร รวมทั้งการเป็นแบบอย่างที่ดีของอาจารย์ผู้สอนและพยาบาลวิชาชีพที่จะช่วยให้นักศึกษาซึมซับและเกิดการเรียนรู้ อันจะส่งผลช่วยให้นักศึกษามีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพต่อไป

2. ในการปรับและพัฒนาหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ ควรมีการประเมินผลการจัดการเรียนการสอน และการดำเนินงานของหลักสูตรเป็นระยะ โดยนำผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ ไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐาน

เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและสามารถผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพตามเป้าหมาย

2. ควรมีการศึกษาต่อเนื่องเกี่ยวกับความพร้อมในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา โดยเปรียบเทียบระหว่างผู้สำเร็จการศึกษา และผู้บังคับบัญชา รวมทั้งผู้ร่วมงาน และผู้รับบริการ ทั้งนี้เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาเป็นพื้นฐานในการพัฒนา การจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณมหาวิทยาลัยขอนแก่นที่ได้ให้การสนับสนุนทุนสำหรับนักวิจัยรุ่นใหม่ ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ปีการศึกษา 2541 ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดีและขอขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 6 ท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามท้ายสุดขอขอบพระคุณ อ.ดร.อารีย์ พรหมไม้ ที่ช่วยตรวจสอบบทคัดย่อภาษาอังกฤษมา ณ ที่นี้

เอกสารอ้างอิง

- กองงานวิทยาลัยพยาบาล. (2530). รายงานการวิจัยเรื่อง การศึกษาระยะยาวเพื่อประเมินผลหลักสูตรพยาบาล 4 ปี จากนักศึกษารุ่นปีการศึกษา 2525. กองงานวิทยาลัย กระทรวงสาธารณสุข. กรุงเทพฯ :
- คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.(2537). หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต พ.ศ. 2537. (อัตสำเนา) ขอนแก่น: คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.(2538). หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต พ.ศ. 2538. (อัตสำเนา). ขอนแก่น: คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ปรารักษ์ทิพย์ อุจะรัตน์ ฉวีวรรณ โปธิศรี และบุญนาค ท่อพงษ์. (2539). ความพร้อมในการปฏิบัติงานในฐานะพยาบาลวิชาชีพของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล. วารสารคณะพยาบาลศาสตร์. 14. ตค.-ธค. หน้า 39-48.
- พัฒน์วดี เสรินทวัฒน์ และจริยาวัตร คมพัยค์ม. (2531). ทศนคติของนักศึกษาพยาบาลต่อวิชาชีพพยาบาล. วารสารพยาบาลสาธารณสุข. 2 ,107 - 115.
- พวงรัตน์ บุญญานุรักษ์. (2530). แนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาลของฝ่ายการศึกษาและฝ่ายบริการพยาบาล .รายงานการสัมมนาผู้บริหารการศึกษาและบริการการพยาบาล ในสังกัด ทบวงมหาวิทยาลัย ครั้งที่ 6 เรื่อง การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาล.ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- พวงรัตน์ บุญญานุรักษ์. (2538). กลยุทธ์การสร้างความสำเร็จในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล. วารสารคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. 2 หน้า16-17.
- พิมพ์พรรณ ศิลปสุวรรณ. (2524). ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษากับความสามารถในการปฏิบัติงานของบัณฑิตพยาบาลสาธารณสุข. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพยาบาลสาธารณสุข บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยมหิดล.
- เพ็ญศรี ชุนใช้ และคณะ. (2533). รายงานการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการศึกษาวิชาชีพการพยาบาลของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ยุพิน กลิ่นขจร. (2530). ความสัมพันธ์ระหว่างความถนัดทางการเรียนพยาบาล ทศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลและการรับรู้ต่อสภาวะแวดล้อมในคลินิกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาล. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- วาสนา แก้วห้ำ. (2538). การพัฒนาเจตคติวิชาชีพพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล โดยการใช้ตัวแบบ
สัญลักษณ์. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ลำลี สาลีกุล. (2534). ความสัมพันธ์ระหว่างอัตมโนทัศน์ เจตคติต่อวิชาชีพพยาบาลและความถนัดทาง
การเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลระดับต้นในสถาบันการศึกษาพยาบาล สังกัดกรมแพทยทหารเรือ
กองทัพเรือ กระทรวงกลาโหม. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหิดล.
- อัจฉรา เดชขุน. (2535). ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาพยาบาล เจตคติต่อวิชาชีพ
พยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยา
ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเอกพยาบาลสาธารณสุข บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- อารีวรรณ กลั่นกลิ่น ลอ อ ตันติศิริรินทร์ และชมนาด พจนามาตร์. (2536-2537). รายงานการวิจัยการ
พัฒนาทัศนคติของนักศึกษาพยาบาลต่อวิชาชีพพยาบาล. คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัย
เชียงใหม่.
- Baron, R.A. and Byrne, D. (1987). *Social Psychology Understanding Human Interaction*. 5th ed.
Boston : Allyn and Bacon.